

El projecte

Ha passat un any i repetim la jugada amb el mateix esquema general. El Manel García proposa tornar a Algèria des de les festes de Nadal fins a Reis. Bé, tot no està igual. Podem dir que el país a visitar és el mateix, inicialment també estem interessats Manel García Biosca-Dinkowitz, Joan Sirera Aransay i Manel Broch Guimerà. El preu del bitllet de l'avió es manté igual, l'objectiu varia una mica del Gran Erg Occidental (any 2009) anirem al Gran Erg Oriental fent el recorregut des de Ghardaia a Biskra passant per Berriane, Guerara, El Alia, Touggout i El Oued.

Amb l'ajut del Google Earth descobreixo que si allarguem l'itinerari fins a Batna seguint la carretera N31, podrem contemplar els balcons de Ghoufi, declarats Patrimoni Internacional per l'UNESCO, que es poden contemplar a les gorges Tighanimine recorregudes pel Oued Abiod en bona part del seu recorregut. Esperarem ha decidir-ho sobre el terreny.

Algunes coses han variat de forma substancial respecte a l'any passat, com és el cost del visat que passa de 8,50 a 60 euros (un increment del 700 per cent). També s'incrementa força el transport de la bicicleta que de 30 euros per trajecte passarà a 50 euros, si tenim sort podem deixar de pagar algun trajecte (inch-Alah). A darrera hora, tampoc ens acompanyarà Joan Sirera.

Manel García tramita per internet el bitllet d'avió de Barcelona a l'Alger. El visat s'ha de gestionar al *consulado de Argelia en Alicante*.

El visat

Sóc de l'opinió que en aquests viatges l'autèntica aventura la trobem en el aeroport i en algun cas aïllat les complicacions comencen molt abans de la data en que cal dur la bicicleta fins a la terminal, havent de decidir si dur-la en una caixa de cartró o sense embalatge, i iniciar els tràmits d'embarcament davant d'una persona que no sap gaire que fer amb un embalum que supera les mesures estàndard i esbrinar si el client ha de pagar suplement o no. És una situació que es decideix al taulell i depèn únicament de la sort en que haguem de pagar el suplement per transportar la bicicleta.

Aquesta vegada hem topat amb un problema anterior: la tramitació del visat d'entrada a Algèria. Una gestió que sembla hauria de ser un mer formulisme ha esdevingut una barrera difícil i laboriosa de superar que ha estat una preocupació inicial que ha esdevingut en alarma després de la visita a una

agència especialitzada en el tràmit de visats. Per començar hi ha discrepàncies entre el que demana la pàgina oficial del consolat a Alacant i la de l'oficina de renom que gestiona el visat. Personat a l'oficina ens rebutgen tots els documents. Segons la senyoreta que ens atén un formulari està sense signar (el signo allà mateix), l'altre està incomplet per mancar les dades de la cònjuge (encara que no viatja). Els certificats d'assegurança de viatge que duem per duplicat, un de la FEEC i l'altre d'una mútua, no són vàlids per no especificar que inclou Algèria (encara que fa menció la validesa per tot el món) i tampoc determina les dates del viatge (tot i que la pòlissa és anual). La reserva d'una única nit d'hotel també la considera insuficient. Quan li explico que anirem fent ruta amb la bicicleta manifesta que hem de redactar un escrit exposant tot aquest fet i l'itinerari previst (crec que si expliquem el nostre projecte serà objecte de la denegació del visat). Torno cap a casa amb la cua entre cames.

Vistes les elevades exigències de l'oficina de renom, decidim fer el tràmit via missatgeria. Abans però esmercem uns dies en demanar un nou certificat de l'assegurança de viatge que esmenti Algèria i inclogui les dates del viatge. A la mútua ASC em responen dient que el certificat que han emes és correcte i suficient i que no en faran un altre. Els companys de la FEEC no posen cap objecció en redactar un nou certificat incloent-hi el topònim "Algèria" en la redacció del document i les dates d'inici i final del viatge (encara que la pòlissa finalitza el 31 de desembre). Triguem més d'una setmana en que el president signi els documents.

Faig entrega de tota la paperassa (suposem que degudament emplenada) a una missatgeria que tinc a prop de casa, incidint en que cal fer l'entrega de dimarts a divendres des de les 9.00 a les 11.00 h i la recollida dels passaports el mateixos dies des de les 14.30 a les 16.00 h, set dies hàbils després de la sol·licitud. Redactem una autorització per recollir els passaports, a la que acompanyem una fotocòpia del DNI, ja que segons hem esbrinat és condició indispensable per retirar els passaports amb el visat. Quedem a l'espera dels esdeveniments.

Em truquen de missatgeria, demanant-me els noms de les persones dels quals cal recollir els visats. Els recordo i els insisteixo personalment en la necessitat de l'autorització per recollir la documentació. La noia que m'atén em diu amb fermesa que no caldrà. Efectivament tres dies més tard tenim els passaports degudament diligenciats amb el permís per a rondar per Algèria durant 30 dies a comptar del 23 de desembre. Ja podem anul·lar la reserva d'hotel.

Ha estat una gestió senzilla realitzada per una missatgeria que els especialistes volien complicar de manera innecessària. Mai n'aprendrem prou per a circular pels camins de la burocràcia que ens aboquen

a una administració ineficient a causa de la paperassa, la rigidesa i les formalitats supèrflues.

Els preliminars

Una vegada tenim solucionat el trasllat fins a Alger i la problemàtica del visat podem dedicar-nos a allò que en veritat essencial, acabar d'estructurar el viatge. La ruta prevista és anar fins a Ghardaia amb bus on iniciarem l'itinerari amb la bicicleta en un curt tram en direcció nord per la N1 fins a Berriane; seguir cap a l'est per la W33 durant dues jornades a trobar la N3/N56 que s'orienta al nord fins arribar a Touggourt on ens desviarem per la N16 per assolir El Oued situat al bell mig del Gran Erg Oriental. Reprenent l'itinerari encaminat al nord, cap a la ciutat de Briska on teníem situat inicialment el final de trajecte.

Coneixedors que des de Briska tenim tant a l'abast el poder contemplar els balcons de Ghoufi, (Patrimoni Internacional per l'UNESCO) situats a les gorges Tighanimine tot recorrent la N31 fins a Batna no deixem de donar-hi voltes de com afrontar aquest repte. El problema està en que Ghardaia està situada en un altiplà a uns 500 m sobre el nivell del mar després quasi tota la ruta transcorre entre els 100 i 200 m i que per finalitzar en les dues darreres etapes cal passar un port a 1800 m i Batna se situa a una cota de 1200 m, amb possibilitats de nevades en aquesta època de l'any.

La solució que hi donem és ben senzilla i pràctica, capgirem l'itinerari començant a Batna. D'aquesta manera farem el tram teòricament més complicat en sentit de baixada. L'inconvenient és que cada jornada ens allunyarem més d'Alger i del seu aeroport, que es traduirà en unes hores de bus per a la tornada a Alger.

Crònica del viatge

1 • Dijous, 23 de desembre de 2010
BARCELONA - ALGER - BATNA

Són les sis de la matinada. Em desperta el fort remor del diluvi que cau sobre Badalona. Sembla que tot ens van a la contra. Després de les àrdues gestions per obtenir el visat, hi ha hagut la vaga dels controladors, el col·lapse dels aeroports europeus degut al fred i la neu i la intervenció quirúrgica de la sogra del Manel Garcia que ens ha tingut en indecisió de sortir fins a menys de 24 hores abans de sortir. Hem hagut d'esperar fins a una evolució favorable del post-operatori.

A les 9.00 h deixa de ploure i puc anar amb la bicicleta fins a casa del Manel. La Maria Mercè ens duu fins a l'aeroport. Hem de pagar 50 euros per bicicleta a SPANAIR.

- JK 332 BCN-ALGIERS 12.55 – 13.50

A Alger no plou, però ho ha fet i amb ganes. Està núvol. Canviem 200 euros (22.000 DA). Un canvista s'ofereix a dur-nos fins a la "gare Caroubiers" en el seu vehicle per 1.000 DA. Durant el viatge ens demana canviar. Per fer-lo callar li canviem 50 euros. La "gare" de l'empresa SOGRAL està a l'interior de la ciutat a uns 6 km del centre. És molt gran i la trobem plena de gom a gom. Aquest fet ens fa posar en alertà màxima, ja que ens veiem rodejats per un grup de joves que ens fan pensat que aviat ens perdrem fins i tot els calçotets. Malgrat les aparences el seu comportament no és gens agressiu ni hostil. Ens diuen que la finestreta on despatxen els bitllets cap a Batna està a l'àrea "Est" de l'estació. En aquesta finestreta és molt difícil prendre una posició digna i favorable per adquirir els bitllets degut a la cua tumultuosa sense ordre on es donen empentes i cops de colze amb força mala intenció.

Mentre qüestionem la manera d'accedir fins a la finestreta davant la qual es lliura l'aferrissada lluita per cada bitllet, Belhacine Haceme, ens veure'ns amb les bicicletes, es presenta com a president d'un club de VTT. També ens fa costat un xicot de nom Talab Merad que ens fa companyia i entre tots dos ens treuen els tiquets per la porta del darrere sense cops ni empentes. Són les cinc de la tarda i no em menjat res a l'avió, ni abans ni després. Ens acostem a un dels diversos locals dins del recinte que serveixen menjar. Per seguretat de les bicicletes ens les fan posar dins del local. Barren els pas però a ells no els fa nosa. Anem a pagar. El Belhacine ens ha pres la davantera: és increïble l'actitud d'aquesta gent. Creiem tenir bitllet per a les 21.30 h però és per a les 19.30 h. Arribarem a una hora intempestiva. El Belhacine truca i reserva plaça a l'alberg de Biskra per dos dies més tard. Els dels club tenen una concentració, potser ens retrobem.

El bus surt puntual. No paguem cap extra pel transport de les bicicletes.

Algèria, de nom oficial República Democràtica Popular d'Algèria, és l'estat més gran de la riba mediterrània (2.381.000 km² i 32 milions d'habitants) i el segon més gran del continent africà, així com l'onzè estat més gran del món en termes de superfície. La capital és Alger i les ciutats principals són Orà, Constantina i Annaba. Es va independitzar de França l'any 1962.

El dinar algerià és la moneda d'Algèria. El canvi al carrer a gener de 2011 és de 110 dinars / euro

2 • Divendres, 24 de desembre de 2010
BATNA - TIMGAD - ARRIS

Les dues de la matinada. El bus arriba a Batna, situat a 1200 m d'altitud. Fa vent i un fred intens. A la

“gare” no hi cap edifici, ni obert ni tancat. El xofer ens diu si volem quedar-nos dins el vehicle fins a les cinc. Abans que puguem acceptar sembla que es peneix i ens fa baixar. Ens instal·lem en un bar davant la “gare” obert les 24 hores a deixar passar les hores.

El Belhacine ens va dir que a Arris no hi ha allotjament. Un client del bar, ens diu que ell és nascut a Arris i ens confirma que no trobarem on allotjar-nos.

Una notícia dolenta: el comptakilòmetres de la meua bicicleta no funciona. Diverses de “no dolentes”: fa fred i vent; contra el fred ens abriguem i pedalem i contra el vent (estranyament, en aquest cas) bufa a favor nostre.

A l'albada ens posem en marxa. Els dia es lleva amb el cel clar i núvols a les muntanyes. Seguim la mateixa carretera davant del bar i la “gare”, que fa la circumval·lació de Batna. Molt de trànsit. Quan som a la cruïlla Timgad o Arris directament prenem la primera. Per terreny pla i amb vent d'esquena arribem a Timgad abans de les 10.00 h. Visitem les ruïnes que ocupen una gra extensió. Està prohibit fer fotos. Una legió de vigilants a cop de xiulet vetllen pel compliment de la norma. Fa molt de fred i vent. Enllestim ràpids i des de Timgad anem a trobar la N31 per la N88 on el vent ja no ens ajuda.

Des de la cruïlla amb N31 fins a la cota màxima de 1800 m recorrem uns 11 km. Quan la assolim encara no són les 14.00 h. Els temps es manté estable, però el descens ens deixa congelats.

Només arribar a Arris ens disposem a lluitar per aconseguir, si més no, un raconet on estirar el matalàs i els sac. Preguntem a la gasolinera. Hi ha un alberg per senyalar-nos el camí uns xicotets van davant amb el cotxe fins a un flamant alberg internacional on ens allotgem a tot confort: calefacció i dutxa d'aigua calenta. Agradable sorpresa.

87,00 km	5 h 13 min	16,68 km/h
----------	------------	------------

Arris és una població molt més gran d'allò que ens esperàvem trobar. S'estén en un pendent de la muntanya a una altura d'uns 1200 m. Hi ha molts edificis que estan en obres, ja siguin de nova planta o en construccions existents.

Anem a sopar al “centre ville” que està bastant allunyat de l'alberg i poc ben definit el trobar-ho. Fem un berenar-sopar. Demanem quatre plats que compartim: estofat de mongetes, patates fregides, pollastre i brotxetes. Paguem l'equivalent a cinc euros. Quan sortim de sopar ha parat el vent i la sensació de “confort” és molt superior a la que hem patit tot el dia. El cel està ennuvolat.

Batna és una ciutat d'Algèria, capital de la província homònima.

Timgad va ser una ciutat romana al nord d'Àfrica

situada a uns 35 km de Batna. Les seves ruïnes són notables per ser un dels millors exemples conservats de planejament urbà romà. Declarada Patrimoni de la Humanitat per l'UNESCO, l'any 1982

3 • Dissabte, 25 de desembre de 2010

ARRIS - BISKRA

Hem dormit dotze hores (anit no ho vam fer). Estem sols a l'alberg. La temperatura que fa a totes les dependències de l'alberg és agradable. Esmorzem a la cafeteria de l'alberg. La diferència tèrmica quan sortim a l'exterior és considerable.

Al carrer la temperatura és baixa, al voltant dels zero graus, doncs els bassals d'aigua tenen un fina capa de gel. El vent està en calma, fet que ajuda a suportar la sensació de fred. La velocitat que agafem en el descens fa que ens anem refredant. Passem les gorges de Tighanimine, que hem recorden el congost de les Escalles a Sopeira camí de la vall d'Aran.

Ens aturem en una població per orientar-nos i prendre alguna cosa calenta que ens reconforti. Un xicot s'acosta a nosaltres. Ens diu que entrem a prendre un cafè al local que tenim davant. El nom del poble és Ghassiva. S'afegeix un company seu. Seiem en una taula. Conversem una llarga estona. La suficient per tornar la temperatura corporal a un nivell normal. A sota veu suggereixo al Manel Garcia que paguem la convidada. Em respon que ja hem fet tard està pagat.

Uns quilòmetres més avall hi ha Rhoufi o Ghoufi (a uns 35 km d'Arris). Deixem l'equipatge i les bicicletes en una botiga que ens han aconsellat els nostres amfitrions de Ghassiva. Fem una llarga caminada pels “balcons”, d'unes dues hores. Quan estem de tornada de la volta, una colla de joves algerians demanen la nostra atenció, en veure que anem disfressats de ciclistes (culots, etc.). Ens diuen que són del club del Belhacine i que estan allotjats a l'alberg de Biskra. Quedem per retrobar-nos al vespre.

El Oued Abiod (Ighzir Amellal) forma un llarg congost. Les gorges Tighanimine emmarquen el Oued Abiod en bona part del seu recorregut. El poble de Ghoufi es troba en un turó. Extensos palmerars atapeeixen els vorals de l'Oued Abiod.

A una alçada d'entre 500 metres i 1.200 metres de la ubicació, les gorges de Ghoufi són, com les Muntanyes Rocallosas i el Gran Canó, compost de tipus metamòrfiques i sedimentàries i la vegetació única específica d'aquesta regió.

Els Balcons de Ghoufi, declarats Patrimoni Internacional per l'UNESCO, conformen en els seus costats una mena d'habitatge tradicional berber en forma de "escala" i en les seves parets abruptes habitatges troglodites que modelen "cases cova".

Des de la sortida aquest matí d'Arris hem trobat un parell de controls de la gendarmeria. Ens hem saludat recíprocament i cordialment, però no ens hem aturat ni ens ho han demanat. Quan ens manquen uns 40 km

per arribar a Biskra, un altre control d'un únic jove uniformat i un company de paísà. Ens atura. Ens ofereix un te. Ens saluda efusivament. Ens demana els passaports. Truca per radiotelèfon per consultar amb algú altre. Pren nota dels nostres passaports en un bloc molt ben rel·ligat. Ens acomiaden desitjant-nos bon viatge.

Després del control el vent comença a fer-nos anar més lents, per la seva intensitat (moderada) i en sentit contrari. Arribem a Biskra a les 16.30 h. Seguint les instruccions dels joves del grup de VTT anem fins al "centre ville". Preguntaem per l'alberg a una parella (home-dona) de guàrdies municipals que hi ha al costat d'un rètol "alberg 2500 m". Ens assenyalen que continuem "tout droit" però allò és una arteria principal de la ciutat en sentit contrari. Després d'un quilòmetre en aquesta situació de risc, preguntaem a una altra parella (home-home) de guàrdies. La resposta és que ens esperem un moment que vindrà un cotxe patrulla per obrir-nos camí. Efectivament, al moment tenim un "pick-up" de la policia que ens va indicant el camí (sense anar contra direcció) tot engegant la sirena quan la situació ho demana, fins deixar-nos a la porta de l'alberg.

100,20 km	5 h 01 min	19,07 km/h
-----------	------------	------------

Anem a sopar a un restaurant de la "gare routière". Al tornar a l'alberg ens trobem amb el Belhacine que ha vingut per organitzar l'esdeveniment de demà amb el grup de VTT. Més tard ens diu que haurà d'ocupar el tercer llit que hi ha lliure a la nostra habitació.

4 • Diumenge, 26 de desembre de 2010

BISKRA - SILK - HAMRAIA

Encara dubtem sobre la conveniència d'afegir-nos a la festa de VTT que han organitzat o anar a la nostra. Mentre esmorzem veiem clar que hem de sortir junt amb el grup de la VTT, però que tot seguit marxarem. L'esmorzar a l'alberg està inclòs en els 150 DA que vam pagar ahir (per transformar a euros cal dividir per 110). La temperatura al carrer ens diuen que és de 5°C, però sense vent és molt suportable.

Abandonem el grup de VTT (una vintena) doncs el protocol de l'acte pot allargar-se molt ja que ha de venir un ministre a inaugurar una fira de turisme. Deixem Biskra enrere prenent la carretera en direcció a El Oued.

S'aixeca una mica d'aire que a més ens és favorable. Circulem molt ràpids enmig d'un trànsit en quan a la quantitat, al volum dels vehicles i en la velocitat que duen. La ruta segueix paral·lela a una via de ferrocarril. El paisatge és auster i els quilòmetres passen de pressa.

Ens presentem a Still després de recórrer 81 km en tres hores a una mitjana de 27 km/h. Són les 12.15 h. La població la conforma un carrer amb restaurant a banda i banda. Dinem i ens decidim a continuar fins a Hamraia que està 37 km enllà, abandonant la N3 i

seguint per la N48. Hi arribem a les 14.30 h. Ens aturem a l'entrada a reposar i hidratar-nos. Demanem per dormir. En qualsevol cas caldrà fer una declaració a la gendarmeria. Ens hi dirigim. Trobem un control a la mateixa carretera. Des d'aquest punt en conduïxen fins al quarter.

116,00 km	4 h 19 min	26,87 km/h
-----------	------------	------------

S'inicia el protocol que ja coneixem. Anem passant d'un escalafó a un altre de superior sense que tinguem la sensació que es faci res. Però només ho sembla ja que d'una manera subtil, lenta i sense que ens donem compte van treballant. Després de tres hores i mitja d'espera el brigada del cos de gendarmeria i el president de la vila acompanyat de dos dels seus fills (dos joves sobre la vintena que se'ns dirigeixen en anglès) ens diuen que dormirem a l'alberg de joves. Amb això anem fins a un edifici nou que és l'escola encara que sembla sense activitat. En un racó d'una aula hi ha dos matalassos (no massa nets). Deixem l'equipatge i les bicicletes. Ens canviem ràpidament i anem a sopar, evidentment convidats per les forces vives del poble.

Som set comensals, als quals s'afegeix un vuitè. En acabat ens duen fins a la cambra on dormirem. Ens acomiadem fins demà, sempre amb una actitud molt correcta i amable. A la porta es queda un guàrdia armat amb un fusell. Cal vetllar per la seguretat dels "espanyols".

5 • Dilluns, 27 de desembre de 2010

HAMRAIA - EL OUED

Ens llevem amb la intenció de posar-nos a la carretera amb les primeres llums, sobre les 7.30 h. Trobem la sorpresa que han posat un cadenet a la porta. Estem presoners. Tot sigui per la seguretat. Un parell d'homes vells que ens sembla fan la funció de vigilants amb un gest ens demanen calma. Insistim. Apareix un guàrdia amb el seu fusell. Per obrir-nos a de rebre l'ordre. Fa una trucada amb el mòbil i tot seguit ens permet sortir de l'edifici. No obstant, ens acompanya fins el restaurant on vàrem sopar. Mentre esmorzem fan acte de presència el president i un dels fills. Conseqüència: ens prohibeixen pagar.

Ens acomiadem dels nostres amables amfitrions i de la població d'Hamraia. Són les 8.00 h.

La temperatura és suportable, el vent en calma, el cel amb pocs núvols, la cota per on ens mourem d'un centenar de metres, el trànsit de vehicles pesants molt abundant (la majoria respectuosos i saluden), el paisatge gens espectacular. A destacar les zones denominades "chotts" (llacs salats secs).

<i>Chot és el nom de les depressions salines a la zona sahariana, que estan seques a l'estiu però que s'inunden amb les pluges a la tardor o hivern</i>

Pel camí no ens creuem amb cap signe d'habitaclles fins que hem recorregut 70 km i encara ens en manquen uns 40 km. En passat Ghamra prenem una desviació a l'esquerra amb l'esperança de trobar menys vehicles i tenir un paisatge més agrait als nostres ulls. Fracassem tant en el tema de vehicles com el paisatge, segueixen igual malgrat fer una petita marrada per aconseguir-ho.

Erg és una paraula àrab que és equivalent a "mar de dunes" i es dona a les grans zones desèrtiques formades per dunes d'arena, mentre que quan són de pedra es diuen "hamada".

El Gran Erg Oriental és un desert de dunes d'arena d'Algèria i en una petita part de Tunísia, que es troba al nord de l'altiplà (tassili) d' Ahaggar (en la part del nord el tassili En Ajjer), i arriba fins a Tunísia. La superfície principal correspon a Algèria que té al seu territori 8/10 parts. Tunísia té només 1/10 part. La superfície és d'uns 190.000 km² dels que uns 35.000 km² són en territori tunisià.

L'erg el formen dunes generalment baixes, arriben a una altura màxima de poc més de 200 m. A les parts sense duna la capa d'arena és més fina i algunes pedres del desert sobresurten per damunt; la vegetació, força escassa, consisteix en matolls xeròfits i espècies com el drinn (Aristida pungens) que es troben a les parts baixes i en algun vessant de duna. La fauna està formada per guineus del Sàhara, insectes diversos, aràcnids, escorpis i serps (entre elles una molt verinosa anomenada localment "veri de l'arena").

Tot i que el vent no ens ha ajudat gaire hem rodat bastant ràpids. A les 15.00 h som a les portes de El Oued. Ens instal·lem a l'hotel du Souf.

131,00 km	5 h 43 min	22,92 km/h
-----------	------------	------------

El que paguem en diners quan anem a un "hotelàs" ho compensem en no passar hores fent companyia als gendarmes que estan de guàrdia.

6 • Dimarts, 28 de desembre de 2010

EL OUED – EL OGLA – EL OUED

Després de quatre dies seguits a raó del centenar de quilòmetres, avui ens dedicarem a visitar amb tranquil·litat els diversos oasis que hi ha al sud de El Oued. Primer anem a fer una volta pel mercat.

A les 10.00 h agafem les bicicletes i ens dirigim cap a El Oglà, que dista 15 km. L'itinerari resulta ser com una prolongació d'un carrer que arriba fins a uns 2 km de El Oglà, sempre per asfalt. La carretera

continua més enllà però una capa de sorra la fa intransitable per als nostres vehicles. Seguim per una carretera molt nova fins a Nakhla i després tornem a El Oued.

A El Oued (i en general a totes les poblacions) la proporció entre persones del gènere masculí i femení és de 90 a 10, és a dir, tot són homes. Al mercat, a les botigues tant comprant com venent, al cafè, al carrer en general. En la ruta cap a El Oglà el percentatge de dones augmenta una mica, això sí, encara van molt més tapades.

Durant el recorregut ja hem pogut veure camps de sorra i alguna duna de poca importància. Les imatges per fotografiar sobretot de personatges han estat moltes. Les possibilitats pràcticament nul·les, si no es volen ferir susceptibilitats i es vol conservar la integritat.

Una característica de les construccions és que molts dels edificis es cobreixen amb una cúpula o una volta.

36,00 km	2 h 13 min	16,24 km/h
----------	------------	------------

7 • Dimecres, 29 de desembre de 2010

EL OUED - TOUGGOURT

Ens pugem a les bicicletes quan encara no ha sortit el sol. A les 7.30 h ja pedalem. El fred és viu i el vent encara que molt suau incideix en sentit contrari al de la nostra marxa.

Avui dimecres és dia de mercat a Ouled Allende. Fem una breu aturada.

La marxa que duem no és tan fluida com els dies precedents. Quan duem uns 50 km parem a reposar una estona menjant i bevent al marge de la carretera. Aprofitem que hi un bon espai a l'entrada d'una finca. Ens situem al costat de la portalada metàl·lica d'accés. Al mateix moment s'atura davant nostre un vehicle al marge de la carretera. Pensem que som un impediment a l'entrada. El vehicle l'ocupa una família, un home, una dona, un nen i una nena. La dona baixa decidida i es dirigeix cap a nosaltres. Ahir ens van saludar a l'hotel a El Oued. Ens demana si necessitem alguna cosa. Tenim menjar i aigua suficient. Insisteix, remenen dins del cotxe i treuen una bossa de plàstic amb pomes, taronges i dàtils. Ens ho ofereixen. Ens sembla com el "mana" caigut del cel. S'acomoden, però abans de marxar tornen amb un grapat de cacauets. Fruïm de totes aquestes exquisideses i de la sorprenent experiència de que en un país com aquest una dona vingui a oferir-te ajud.

Seguim lluitant per fer avançar les bicicletes a bon ritme. Fem una aturada per prendre un te. Un grup de xicots està al voltant d'una taula fumant un pipa d'aigua davant el local. Un d'ells ens demana que ens fem una foto. Intercanviem informació. Evidentment no ens deixen pagar la consumició.

La ruta d'avui creua un mar de sorra (erg) que degut a la manca de perspectiva no podem gaudir-ne, també ens sembla que naveguem en un mar de deixalles que ocupen el marge de les carreteres també lluny de

poblacions que el vent s'encarregarà d'escampar arreu i també per un mar de torres metàl·liques per al transport d'electricitat.

Dins de Touggourt ens fem un embolic amb les informacions contradictòries per trobar hotel, fins que un xicot que anteriorment ens havia conduït fins a l'estació de tren en contes de la d'autobusos ens convida a casa seva. Acceptem.

99,50 km	5 h 25 min	18,37 km/h
----------	------------	------------

Des del mateix moment en que s'accepta una invitació s'ha de ser conscient que perds el control del teu programa en les immediates hores i passes a dependre en un alt grau dels gustos i dels costums de la família que t'acull. No saps si et podràs dutxar ni com, ni que menjaràs, ni quan ho faràs. Tampoc l'hora d'anar a dormir ni on dormiràs. Totes aquestes incerteses són la quota que s'ha de pagar.

En síntesi, la família del xicot que ens acull està formada per el pare, ex-director d'un centre de formació professional de 1200 alumnes, ara jubilat després de 32 anys de treball. La mare, mestressa de casa i mestra en una escola, pròxima a jubilar-se quan compleixi els 28 anys de treball. Una germana gran casada i fora del nucli familiar. Un germà (28) que és tècnic en turisme. Un germà bessó (23), treballa en economia. Un germà d'uns 15 anys i la germana petita d'uns 12 anys. Ell està estudiant urbanisme.

No ens dutxem degut al protocol d'atendre les explicacions sobre la història de la família i dels seus avantpassats. Sopem un exquisit cuscús acompanyats dels bessons i un amic. Atenem com podem el bombardeig de preguntes dels diferents membres familiars en francès, àrab i anglès (sembla que s'imposa l'idioma del petroli). Som molt a prop de Hassi Messaoud, centre petrolífer per excel·lència.

Guanyem la batalla psicològica de no anar a dormir massa tard i també aconseguim emmudir la tele.

8 • Dijous, 30 de desembre de 2010

TOUGGOURT - EL HADJIRA

Avui no podem marcar l'horari matiner que anem duent les darreres jornades. Hem de ser més flexibles i adaptar-nos a les pautes dels amfitrions. Esmorzem primer i sortim a les 8.30 h. Segueix fent una temperatura baixa que ens obliga a anar abrigats i dur guants.

Seguin l'antiga carretera entre palmeres ens dirigim cap al proper poble de Temacine. Visitem l'antiga vila que, tot i ser de fang, encara ofereix una bona idea d'allò que va ser. Enllacem amb la veïna Tamelhat on podem visitar una autèntica meravella, la Zaouia Tidjania on hi ha Tomba dels Reis. Realment espectacular.

Tot seguit ens situem sobre la carretera N3. Intentem trobar una ruta directa fins a El Alia amb resultat negatiu. Volíem evitar la gran densitat de trànsit i a la vegada escurçar el recorregut de l'etapa.

La N3 va molt carregada de tota mena de vehicles amb predomini del gran tonatge. Circular-hi en bicicleta és una temeritat, però no hi ha alternativa. Podem lliurar-nos en un curt tram passant per una pista paral·lela per la qual també hi circulen vehicles aixecant una gran polseguera.

A la cruïlla amb la W33 la seguim deixant la ruta principal. Per fi podem gaudir de tranquil·litat i de grans espais. A les portes de El Hadjira, a uns 30 km de la cruïlla, ens muntem un bivac voluntari en un clot amb tres palmeres.

Les tres palmeres es localitzen al Google Earth a les coordenades: 32° 34' 25''N / 05° 34' 20''E
--

107,30 km	5 h 57 min	18,03 km/h
-----------	------------	------------

Són quasi les 17.00 h. Suposem que a El Hadjira no trobarem un alberg i així ens estalviarem el protocol de la declaració a la gendarmeria.

9 • Divendres, 31 de desembre de 2010

EL HADJIRA - GUERRARA

Els bivacs a l'hivern són molt llargs (quasi 14 hores de foscor). També són freds, encara que es facin al continent africà i més si no es duu l'equip idoni. Però si no són un imperatiu en l'activitat (accident, pèrdua, etc...) sinó una opció presa amb total convicció s'han de prendre com un plaer.

La nit ha estat estelada, sense lluna, fet que ens ha permès contemplar l'evolució de la cúpula celeste amb el seu constant gir al voltant de la Polar.

Encara que no hem passat fred, tantes hores jaient en un ambient gèlid et va fent disminuir les defenses tèrmiques. Ens llevem amb el sol. Amb la velocitat que adquirim sobre la bicicleta anem despertant el fred que no hem tingut durant la nit. Al primer bar que veiem obert a El Hadjira ens aturem per restablir el grau tèrmic del cos. Hem recorregut 6 km. Entre els dos ens prenem 4 cafès amb llet i 3 pastes per l'import (al canvi) d'un euro.

Tornem a la carretera una mica reconfortats. Des que circulem per la W33 estem veient grans espais, pocs vehicles i sovint a una velocitat bastant moderada comparant-la amb els de la N3, on semblava que tots feien tard per arribat a algun lloc.

Deixem la població de El Hadjira, arribem a la propera població de El Alia, que la deixem enrere amb la idea de no trobar res pel camí durant un centenar de quilòmetres que hi ha fins a Guerrara. Efectivament, els únics sers vivents que veiem són els que passen enllaunats dins dels seus vehicles de tracció mecànica.

A cada quilòmetre hi ha una fita amb una xifra que va minvant amb origen a la cruïlla amb la carretera d'Alger a Ghardaia, (la N1) i una altra xifra a un punt

indeterminat enmig del no-res. Tenim l'esperança de trobar alguna cosa.

La incògnita es desvetlla quan veiem que assenyala la partió entre la "wilaya" (subdivió administrativa en alguns països musulmans) de Ghardaia i la d'Ouargla, sense cap altra cosa en aquest punt que els cartells indicadors. Com teníem com a fita aquest punt "zero", ens aturem a reposar. Mentre ho fem arriba a aquest punt un vehicle de la gendarmeria (un Nissan Patrol), com a predecessor d'una caravana de vehicles de matrícula en números del sistema aràbic que no sabem identificar escortats per sis vehicles de la gendarmeria que no traspassen el límit de la wilaya.

Els quilòmetres costen de passar. La marxa no és lenta però en tenim molts per endavant. Entrem a Guerrara quan toquen les 16.00 h. Sembla que ho tindrem difícil per trobar allotjament. Però no és així, al primer restaurador que preguntem accedeix a deixar-nos passar la nit en el recinte i l'hora teòrica de tancar són les 21.30 h.

Guerrara és una ciutat que culturalment i políticament pertany al M'zab, està situada més al nord i allunyada de la vall

120,15 km	6 h 46 min	17,76 km/h
-----------	------------	------------

Abans no es faci fosc, aprofitem per anar recorrent els carrerons estrets de la vila vella. Les dones van totalment tapades, només hi deixen un ull amb possibilitat de veure-hi. Els homes, de qualsevol edat, duen un casquet característics. Hem entrat en territori del M'zab.

Bastants homes ens saluden al nostre pas. Cap símptoma d'hostilitat. Amb un parell d'homes creuem unes paraules. Ens conviden a entrar en un local. És un "hamam". Ens conviden a prendre un bany. Prenem el bany, només bany sense massatge, res més. Tota una experiència.

Un hamam, també conegut com bany turc, és una modalitat de bany de vapor que inclou netejar el cos i relaxar-se. Ha tingut un important paper en els cultures del Medi Orient com a punt de reunió i ritual d'higiene.

Després del bany hem d'anar a sopar. Tornem al restaurant. A l'establiment hi ha un no parar d'entrar i sortir clients (tot homes). Uns mengen d'una revolada, paguen i marxen a tota pressa. Altres s'enduen el menjar. Bàsicament, hi ha estofat de mongetes, patates fregides (soles o en truita) i pollastre fet en una màquina per fer-los a l'ast. La clientela no s'acaba fins les onze. L'hostaler ens fa un espai apartant les quatre taules del local i frega el terra on estendrem el matalàs i el sac. Prèviament

posem un plàstic preservatiu del greix que hi ha al terra.

10 • Dissabte, 1 de gener de 2011

GUERRARA - BERRIANE

No ens ha despertat el cant del muetzì, ni la llum del nou dia i nou any cristià. Ho ha fet el soroll incessant dels camions que passen per davant del local o s'aturen deixant el motor en marxa o els que van fent accelerades sense parar.

Estem condicionats a l'horari de l'amfitrió. Va dir que ens obriria per poder sortir del local a les 8.00 h i ho compleix.

Ens cobra 470 DA pel sopar, no accepta ni un dinar de més. Es mostra ferm en no cobrar res per dormir. Li costa acceptar un bolígraf de regal encara que el seu està espatllat.

La ruta no ofereix variants respecte ahir, únicament que serà sensiblement més curta. A les 14.00 h entrem a Berriane.

Preguntem per l'hotel. Al contrari a allò que ens han dit a Guerrara no n'hi ha. A tothom qui preguntem ens remet cap a Ghardaia, on trobarem una àmplia oferta d'allotjament, cosa que no tenim intenció de fer ja que hauríem de recórrer 43 km més i també ens avançaríem un dia al programa. Per no perdre la calma i per refer les forces que hem emprat lluitant contra la distància que hem recorregut i el feble que també restava energia anem a dinar. En acabat seguim la recerca d'un indret on deixar caure la nostra ossamenta i passar-hi la nit. El "Bassito" ens ofereix la seva casa familiar (si els pares no el contradiuen). És preceptiu fer la declaració a les autoritats.

Berriane és una ciutat que està situada més al nord i allunyada de la vall del M'zab, encara que hi pertany culturalment i políticament.

Anem al quarter de la policia. Els estranya molt que anem pedalejant pel país sense escorta. Es mostren tan amables com lents, ja que esperen una trucada amb confirmació favorable, tant per l'amfitrió com pels convidats. Per fer passar el temps d'una forma amena el cap de policia ens fa saber que en el seu temps va estudiar espanyol a l'escola. Ja ens tens a tots plegats conjugant els verbs "estar" i el "ir". Després comptant de 1 a 10; els dies de la setmana...

Arriba la confirmació positiva i podem anar cap al domicili del "Bassito". Hem estat quasi dues hores entre tràmits i espera.

74,40 km	4 h 12 min	17,71 km/h
----------	------------	------------

Tothom està molt preocupat per la "seguritat" però aquest matí mentre estàvem aturats a la ruta fent una senzilla operació de manteniment de les bicicletes

cap vehicle s'ha aturat per donar-nos ajut, ni els tres vehicles de la gendarmeria.

Tindrem "dortoir" sense "nourriture", que haurem de trobar al restaurant. No aconseguir convidar als nostres amfitrions a sopar. En canvi ells ens duen a fer un tomb amb cotxe pel barri dominat pels mozabites, on ells (que són àrabs) no gosarien passar-hi a peu. Molta policia vigilant en punts estratègics de la població en vehicles d'assalt.

11 • Diumenge, 2 de gener de 2011

BERRIANE - GHARDAIA

Ens llevem a les set. Abans de marxar, però hem de tornar a la policia a confirmar que hem estat ben atesos, que no se'ns ha menjat ningú i que no hem fet cap malifeta. El tràmit és ràpid. Els guàrdies del torn del matí fan les comprovacions en un llibre d'actes on hi ha inscrites les nostres dades.

Ens acomiadem i emprenem el camí en direcció a Ghardaia. És el primer dia que de bon matí no tinc sensació de fred. De sortida hem de pujar un fort desnivell (si el comparem amb el perfil general de la resta de l'itinerari). El paisatge és més agraït ja que hem canviat un horitzó quasi infinit per una panoràmica que es limita en uns centenars de metres per un reguitzell de petits turons o petits altiplans que encara resisteixen l'erosió.

A Ghardaia ens instal·lem a l'hotel Tassili. Fa cinc dies que no trepitgem un hotel i que no veiem una dutxa.

45,60 km	2 h 16 min	20,12km/h
----------	------------	-----------

Fem un tomb pel mercat de Ghardaia i ens arribem a peu fins a Melika (la Reina). El Mustafà ens fa de guia per la ciutat i ens va duent pels diferents pous d'aigua.

Comprem els bitllets pel bus de tornada a Alger pel dia 4 de gener a les 6.00 h. No ens hem de barallar davant de cap finestra. Ho fem tranquil·lament en un petit recinte que fa les funcions de l'oficina de la companyia de transport de viatgers.

La Pentàpolis està formada per les cinc ciutadelles originals: Ghardaïa, Melika, Beni Isguen, Bou-Noura, i El Ateuff. Les quatre primeres formen a la pràctica un únic nucli urbà.

Ghardaïa és una ciutat d'Algèria capital de la província de Ghardaïa, situada a uns 600 km al sud d'Alger. Té una població estimada de 100 mil habitants (2005). És el centre de la vall de Mzab (M'zab). Ha estat declarada Patrimoni de la Humanitat des de 1982.

Els seus habitants són anomenats mozabíes, un

poble berber la llengua és el tamzabít, una variant del tamazight.

12 • Dilluns, 3 de gener de 2011

GHARDAIA

Després d'esmorzar al mateix hotel Tassili, tornem cap a la plaça del mercat de Ghardaia. Fem un tomb pel barri que està creixent al noroest de la població.

Dinem al restaurant de l'hotel Tassili. Anem a peu fins a Bou Noura (la Lluminosa). La podem visitar sense que ningú ens digui res. De fet després de migdia es presenta molt solitària, veiem molt poca gent pels carrers, tret de coincidir amb la sortida de les escoles.

De tornada cap a l'hotel passem per Beni Isguem (la Pietosa) en la qual els costums que segueixen són més rigorosos. Entem per una petita porta de la ciutat que està emmurallada. Pugem fins a la cota més alta. Només trobem tres xicots de raça negra treballant en reconstruir una casa. Anem baixant quan ens trobem amb el primer habitant, que molt educat ens pregunta si anem sols. Ens fem una mica l'orni. Aleshores ens confirma allò que ens havien dit, que cal anar amb un guia que es troba a la gran portalada. Sortim del recinte molt discretament per la mateixa porta que hem entrat.

13 • Dimarts, 4 de gener de 2011

GHARDAIA - ALGER

A les cinc del matí som dempeus. Deixem l'hotel Tassili d'acolliment simpàtic i temperatura agradable a les habitacions amb calefacció. Ens dirigim, sobre les bicicletes per avingudes ben il·luminades, cap a la "gare routière", que per sort nostra no està emplaçada a les afores de la població com és habitual als països africans.

L'autobús té l'origen a Ghardaia, per tant, ens podem instal·lar amb tranquil·litat. El xofer s'encarrega que cada passatger ocupi la seva plaça assignada al bitllet, tot i que el vehicle no va complet. Molts dels passatgers són dones, bastantes de raça negra.

Tenim Alger a 600 km. El bus surt poc després de les 6.00 h. S'atura al cap d'una hora quan comença a clarejar, no sabem si per l'oració o pel cafè. Després només fa breus parades per intercanviar passatgers. A prop de la una del migdia, quan encara ens manquen 200 km per Alger, fem una parada per dinar. Per aquest trajecte cal anar carregat de paciència, ben evacuat i amb els esfínters ben controlats.

Entre la gran quantitat de "ralentiseurs" que hi ha a les poblacions i les seves rodalies, els moltíssims punts de control de les diverses forces de seguretat del país, més les aturades per pujar i baixar passatgers la durada del viatge s'incrementa fins a totalitzar les

10 hores. Arribem a la gare” d’Alger passades les 16.00 h.

Amb l’experiència de l’any passat, intentem anar fins al “centre ville” per un itinerari que no sigui l’autovia, però no ho aconseguim. Malgrat les moltes vegades que ho hem preguntat, sembla que no hi ha la possibilitat d’altre recorregut més tranquil i menys perillós.

En tornem a trobar com ara fa exactament un any enmig del brogit d’automòbils per anar fins a l’hotel. Com el nostre “àngel de la guarda” deu fer la feina ben feta, hi arribem sense haver de lamentar cap incident.

Estem plantats davant de l’hotel “El Badr” (la lluna en àrab), quan des de l’interior ens fan senyal per entrar. Sense obrir boca van senyalant amb el dit sobre el mostrador de recepció, en el lloc on hi ha una foto nostra de quan vam venir l’any passat.

14 • Dimecres, 5 de gener de 2011

ALGER - BCN

Dediquem el matí a fer un tomb per la casba per fer temps fins a migdia que és l’hora d’anar a l’aeroport.

Hi ha molt racons de la casba que estan desocupats, abandonats i que amenacen ruïna. Abans de tornar a l’hotel a recollir l’equipatge ens prenem una mini sardinada per poder aguantar el dia.

Troblem el mateix xicot que l’any passat ens va fer el transport fins a l’aeroport amb la seva furgoneta Peugeot PARNER, que també ens farà el servei.

Els tràmits a l’aeroport resulten relativament ràpids i senzills. No ens escapem però, de pagar per les bicicletes, però no 50 euros com a Barcelona sinó 3000 dinars que equivalen a poc menys de 30 euros.

- JK 333 ALGIERS-BCN 15.55 – 16.05

Vol puntual. Ens espera la Maria Mercè. El Manel Garcia hem durà fins a casa tot evitant els embussos provocats per les cavalcades dels Reis Mags d’Orient.

Resumint

Començaria per destacar els punts negatius del viatge. Per mi han estat dos: el trànsit i el fred.

Recórrer amb la bicicleta les carreteres nacionals N3 i N1, potser no ha estat del tot un encert, però no hi ha una alternativa per fer-ho per carreteres secundaries o pistes amb ferm de terra, ja que no existeixen.

Tampoc esperàvem temperatures tan baixes d’una manera tant constant, dia darrere dia. En qualsevol cas ens ha tocat anar més abrigats durant tot el dia d’allò que haguéssim desitjat.

El llistat dels punts positius per força és molt més llarg i segur que es quedaran molts detalls al tinter. El primer impacte a la “gare” va ser resolt amb interès i eficàcia per l’amable Belhacine. La troballa del nou alberg a Arris va ser una sorpresa reconfortant. El tracte de la policia de Biskra amb cotxe patrulla a la nostra disposició va ser un bon ajut. El comportament de la gendarmeria i la policia en les seves tasques de control en tot moment van ser modèliques, encara que una mica llargues. Les pernocta en habitatges que han posat a la nostra disposició han estat fonamentals per dur a terme la travessia. No hem d’oblidar les invitacions a un simple te que són d’agrair, sense oblidar l’avituallament sobre la marxa camí de Touggourt per una família algerina. Ara el moment culminant fa ser l’oferiment al bany a la població de Guerrara.

La relació amb la gent, fet que preocupava a alguns companys al saber del projecte d’anar a recórrer una petita part d’aquest immens país sobre una bicicleta, ha estat sempre amable, molt llunyana de qualsevol indici d’hostilitat.

El tercet que l’any passat vam anar al Gran Erg Occidental ha quedat en un duet que ha funcionat de mil meravelles, complint sense quasi cap diferència amb el projecte inicial.

Informació complementària

Sobre el Sàhara i l’Atlas:

www.saharayatlas.com

El Sàhara: tierras, pueblos y culturas

Escrit per Manuel Julivert

Sobre les cròniques d’altres viatges:

www.tempsvila.net

www.cebadalona.org

ITACA

Quan surts per fer el viatge cap a Itaca

Has de pregar que el viatge sigui llarg

Ple d’aventures, ple coneixença...